

B.A
ਸਮੈਸਟਰ-ਪਹਿਲਾ
(PC1B31104T) ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)-1

ਕੁੱਲ ਅੰਕ:100
 ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ:70
 ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ:30
 ਪਾਸ: 40%
 ਕ੍ਰੈਡਿਟ:6

ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼, ਸਗੋਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੱਹਤਵ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

COURSE OUTCOMES

CO1:	ਇਸ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿਧਾਂਤਕ ਨੇਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੱਹਤਵ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਵੀ ਹੈ।
CO2:	ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
CO3:	ਇਹਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੋਂ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
CO4:	ਸਾਹਿਤ ਪਰਿਪੇਖ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੇਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਾਣ ਹੈ, ਇਹੀ ਇਸ ਪਾਠ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਿਪੇਖ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿ-ਸਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ ਨੂੰ ਸਮਝਾਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋ ਸਕਣ।

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER SETTER/EXAMINER:

1. The syllabus prescribed should be strictly adhered to.
2. The question paper will consist of three sections: A, B, and C. Sections A and B will have four questions each from the respective sections of the syllabus and will carry 10 marks each. The candidates will attempt two questions from each section.
3. Section C will have fifteen short answer questions covering the entire syllabus. Each question will carry 3 marks. Candidates will attempt any 10 questions from this section.
4. The examiner shall give a clear instruction to the candidates to attempt questions only at one place and only once. Second or subsequent attempts, unless the earlier ones have been crossed out, shall not be evaluated.
5. The duration of each paper will be three hours.

INSTRUCTIONS FOR THE CANDIDATES:

Candidates are required to attempt any two questions each from the sections A, and B of the question paper, and any ten short answer questions from Section C. They have to attempt questions only at one place and only once. Second or subsequent attempts, unless the earlier ones have been crossed out, shall not be evaluated.

ਭਾਗ-ਓ

- a.1 ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ:- ਕੁਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ:ਪਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼:ਘਰ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ: ਚਲਾਕ ਜੱਟੀ, ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ:ਚੌਥੀ ਕੂਟ, ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਗਿੱਲ: ਬਦਖਲ, ਮਕਸੂਦ ਸਾਕਿਬ: ਸੁੱਚਾ ਤਿੱਲਾ।
- a.2 ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਲੇਖ :- ਨਿਬੰਧ- ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ: ਕਿਰਤ, ਪਿੰਝੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ: ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਅਨੁ. ਵਿਜੈ ਬੰਬੇਲੀ : ਇਨਸਾਨੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸਮਾ (ਜਿਆਂ ਜਿਉਨੇ ਦੇ ਨਿਬੰਧ 'ਫਰਾਂਸ 1987' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਲੇਖ-ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ:ਤੀਆਂ, ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ:ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਦਰ, ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ।

ਭਾਗ-ਆ

- A.1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ)
- A.2 ਪੈਰੂ ਰਚਨਾ (ਵਿਦਿਆਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ)। ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤਾਂ
1. ਭਾਗ ਓ.1 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ ਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
  2. ਭਾਗ ਓ.1 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਪਾਤਰ- ਚਿਤਰਨ
  3. ਭਾਗ ਓ.2 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖ/ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸਾਰ
  4. ਭਾਗ ਓ.2 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖ/ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ
  5. ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੈਰੂ ਰਚਨਾ
  6. ਭਾਗ ਇ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ- ਓ.1, ਓ.2 ਅਤੇ ਅ.1 ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ

30 ਅੰਕ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਅਸਾਈਮੈਂਟਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਸ: ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ, ਇਕ ਲੇਖ/ਨਿਬੰਧ ਨਾਲ, ਇਕ ਵਿਆਕਰਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਨਾਲ, ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਸਾਈਮੈਂਟਸ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ

1. ਜੀ. ਬੀ. ਸਿੰਘ, ਗਰੁ ਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੜ੍ਹੇ ਅਥਵਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1960.
2. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਲਗੀਧਰ ਕਲਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸਤਵਾਂ ਅਡੀਸ਼ਨ 2000.
3. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਤੇ ਲੇਖ-ਮਾਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
4. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ, ਚੌਥੀ ਕੂਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2011
5. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸਾਪ, ਦਿੱਲੀ, 1954.
6. ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀ., ਪਟਿਆਲਾ, ਅੰਕ ਨੰ. 50. 26. 27.
7. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ.
8. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2007.

